

ють кваліфікацію вчителя за другою спеціальністю: на спеціальності «біологія і хімія» — вчитель хімії, на спеціальності «хімія і біологія» — вчитель біології. Підготовка спеціалістів передбачає 10-ти тижневу педагогічну практику у завершується державною атестацією — захистом дипломної роботи.

До магістратури за результатами співбесіди зараховуються кращі випускники, які мають найвищий рейтинг, певні здобутки у науково-дослідній роботі, наукові публікації. Упродовж 2000–2003 р.р. на факультеті підготовлено 27 магістрів біології і 15 магістрів хімії. В даний час у магістратурі факультету навчаються 18 магістрантів.

Навчальний процес у магістратурі побудований на основі вивчення біологічних або хімічних курсів, які поглиблюють і розширюють знання магістрантів з різноманітних галузей біологічної та хімічної наук. Магістерська підготовка передбачає навчальну та науково-дослідну практику на кафедрах факультету, педагогічну практику у вищих навчальних закладах I–II рівнів акредитації, підготовку і захист магістерської роботи.

Ступенева підготовка фахівців сприяє перебудові навчально-виховного процесу у вищій школі на нові освітні ідеали, реалізації принципів гуманізації і гуманітаризації освіти, її модернізації, приведенню у відповідність до потреб життя.

Література

1. Болюбан Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: навч. посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти. — К.: Компас, 1997. — 64 с.
2. Буринська Н. Сучасні підходи до шкільної природничої освіти // Біологія і хімія в школі. — 1996. — № 1. С. 2–3.
3. Ващенко Л., Курсон В. Про біологічну освіту у 12-річній школі // Біологія і хімія в школі. — 2003. — № 1. — С. 49–51.

*Тамара Куратова, Ірина Курмакова,
Світлана Грузнова, Ольга Білоус,
м. Чернігів*

Підготовка вчителя хімії освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» в умовах багатоступеневої освіти

Національна доктрина розвитку освіти України передбачає створення і впровадження Стандарту вищої педагогічної освіти, єдиних критеріїв оцінювання фахової компетентності при підготовці педагогічних кадрів певних кваліфікаційних рівнів. Втілення багатоступеневої освіти неможливо без розробки методичного забезпечення навчального процесу.

Для створення системи забезпечення мобільності, упереджувальності та прогностичності освітнього стандарту з хімії нами розроблена для фундамен-

тальних дисциплін модульно-рейтингова технологія освітньо-професійної підготовки вчителя хімії, в основу якої покладена освітньо-кваліфікаційна характеристика (ОКХ) вчителя, яка включає виробничі функції, перелік типових задач діяльності та зміст умінь майбутнього вчителя. Розроблена структурна декомпозиція навчальних дисциплін, визначені сукупність технологічних моделей функціональних циклів, навчальних та змістовних модулів та проведений їх структурно-логічний аналіз. Це дозволяє визначити інтегровану мету навчання, провести чітку структуризацію процесу навчання, розробити модульний варіант навчальної програми для формування професійних умінь та навичок, зазначених ОКХ.

Для втілення Стандарту в навчальний процес нами створено методичне забезпечення для діагностики підготовки майбутнього вчителя кожного освітнього рівня. Для комплексної оцінки рівня сформованості професійних умінь та навичок майбутнього вчителя освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» згідно Стандарту пропонується фаховий державний екзамен з хімії та захист кваліфікаційної роботи.

Протягом трьох років фаховий державний екзамен нами проводився у вигляді тестового письмового іспиту. Розроблені методичні вказівки для самостійної роботи студентів, в яких наведено понад 1000 тестових завдань. До них включені питання з неорганічної та органічної хімії як базових дисциплін у підготовці вчителя. Ці завдання сформульовані у вигляді тестів з множинним вибором та ланцюгів перетворень хімічних речовин. Особлива увага приділяється сучасній хімічній термінології.

Під час державного іспиту студенту пропонується 200 тестових завдань, які відповідають змістовним модулям освітньо-професійної програми. В процесі стандартизації нами розраховані індекс складності та індекс диференціуючої здатності завдань. Дані статистичної обробки результатів іспитів доводять валідність запропонованих тестових завдань, а обсяг вихідного банку завдань гарантує якісну та об'єктивну перевірку знань. Розроблений нами банк тестових завдань можна використовувати для проведення іспиту з застосуванням комп'ютерних контролюючих програм.

Поєднання таких видів контролю як тестовий іспит та захист кваліфікаційної роботи дозволяє визначити рівень теоретичних знань та сформованості професійних умінь та навичок, зазначених ОКХ.

Таким чином, створене нами методичне забезпечення підготовки вчителя хімії є реальним кроком до впровадження ступеневої освіти та втілення Стандарту з хімії у педагогічних вищих навчальних закладах України.